Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/2254

7.11.2025

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2025/2254

z 27. októbra 2025

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ([1]),

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([2]),

po porade s Výborom regiónov,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť ([3]),

keďže:

(1) Podľa článku 145 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) členské štáty a Únia majú pracovať na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti so zameraním najmä na podporu kvalifikovanej, vyškolenej a adaptabilnej pracovnej sily, ako aj na trhy práce, ktoré sú inkluzívne, odolné, orientované na budúcnosť a reagujú na hospodárske zmeny, a to v záujme dosiahnutia cieľov vyváženého hospodárskeho rastu, plnej zamestnanosti, sociálneho pokroku a vysokej úrovne ochrany životného prostredia a zlepšenia jeho kvality, stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ). V súlade s článkom 146 ods. 2 ZFEÚ členské štáty majú považovať podporu zamestnanosti za záležitosť spoločného záujmu a majú koordinovať v tejto súvislosti svoje činnosti v Rade.

(2) Podľa článku 3 Zmluvy o EÚ Únia má bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporovať sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa. V súlade s článkom 9 ZFEÚ, pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností má Únia prihliadať na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, so zárukou primeranej sociálnej ochrany, s bojom proti sociálnemu vylúčeniu a vysokou úrovňou vzdelávania, odbornej prípravy a ochrany ľudského zdravia.

(3) Únia vypracúva a vykonáva nástroje na koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti. Súčasťou uvedených nástrojov sú usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (ďalej len „usmernenia pre politiky zamestnanosti“) uvedené v prílohe k rozhodnutiu Rady (EÚ) 2024/3134 ([4]) a hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2015/1184 ([5]), ktoré spolu tvoria integrované usmernenia. Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi sa usmerneniami pre politiky zamestnanosti má riadiť vykonávanie politík v členských štátoch a Únii. Výsledný súbor koordinovaných únijných a vnútroštátnych politík a reforiem predstavuje vhodný celkový mix udržateľných politík v oblastiach hospodárstva a zamestnanosti a v sociálnej oblasti, ktorým by sa mal dosiahnuť pozitívny vplyv presahujúci aj na trhy práce a spoločnosť ako celok, ako aj posilniť hospodárska a sociálna odolnosť, a ktorý by mal účinne reagovať na strednodobé i dlhodobé výzvy vrátane potreby posilniť konkurencieschopnosť, neistoty v súvislosti so svetovou obchodnou politikou, ako aj následkov súvisiacich s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine a so všeobecným geopolitickým kontextom.

([1]) Stanovisko z 8. októbra 2025 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).
([2]) Stanovisko z 18. septembra 2025 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).
([3]) Stanovisko z 8. júla 2025 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).
([4]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/3134 z 2. decembra 2024 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/3134, 13.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3134/oj).
([5]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2015/1184 zo 14. júla 2015 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 192, 18.7.2015, s. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2015/1184/oj).

(4) S cieľom posilniť hospodársky a sociálny pokrok a vzostupnú konvergenciu, podporiť zelenú a digitálnu transformáciu, posilniť priemyselnú základňu, produktivitu a konkurencieschopnosť Únie, čeliť demografickým výzvam a dosiahnuť inkluzívne a odolné trhy práce v Únii by členské štáty mali riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností a podporovať kvalitné pracovné miesta, ako aj kvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odbornú prípravu pre všetkých v súlade s oznámením Komisie z 5. marca 2025 s názvom „Únia zručností“ s osobitným zameraním na zlepšovanie základných zručností na základe Akčného plánu pre základné zručnosti, ako aj zručností relevantných pre trh práce vrátane digitálnych a zelených zručností, najmä medzi znevýhodnenými študentmi a dospelými. Členské štáty by takisto mali posilniť vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM) v súlade so strategickým plánom vzdelávania v oblasti STEM, posilniť odborné vzdelávanie a prípravu orientované na budúcnosť a najmä prilákať do oblasti STEM ženy a dievčatá, ako aj posilniť celoživotné zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu a usilovať sa o inkluzívne vzdelávacie systémy, ako aj zabezpečiť účinné aktívne politiky trhu práce a lepšie pracovné podmienky a kariérne príležitosti a zároveň rešpektovať úlohu a autonómiu sociálnych partnerov. Ako sa uvádza v odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 ([6]), vykonávanie týchto politík sa môže podporiť systematickým začleňovaním rozmeru vzdelávania a odbornej prípravy do iných politík súvisiacich so zelenou transformáciou z celoživotného hľadiska. Posilnenie uvedených prvkov má osobitný význam najmä pre menej rozvinuté, vzdialené a najvzdialenejšie regióny Únie, v ktorých sú tieto potreby naliehavejšie. Nedostatky možno ďalej riešiť zlepšením spravodlivej mobility pracovníkov a vzdelávajúcich sa osôb v rámci EÚ a prilákaním a udržaním talentov z krajín mimo Únie. Okrem toho by sa mali posilniť prepojenia medzi systémami vzdelávania a odbornej prípravy a trhom práce a mali by sa potvrdzovať a uznávať zručnosti, vedomosti a kompetencie získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

(5) Usmernenia pre politiky zamestnanosti sú v súlade s novým rámcom správy hospodárskych záležitostí Únie, ktorý nadobudol účinnosť 30. apríla 2024 ([7]), a s existujúcimi právnymi predpismi Únie a rôznymi iniciatívami Únie vrátane odporúčaní Rady zo 14. júna 2021 ([8]), 29. novembra 2021 ([9]), 5. apríla 2022 ([10]), 16. júna 2022 ([11]), 28. novembra 2022 ([12]), 8. decembra 2022 ([13]), 30. januára 2023 ([14]), 12. júna 2023 ([15]) a 27. novembra 2023 ([16]), odporúčania Komisie (EÚ) 2021/402 ([17]), uznesenia Rady z 26. februára 2021 ([18]), oznámení Komisie z 9. decembra 2021 o budovaní hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo, z 30. septembra 2020 o akčnom pláne digitálneho vzdelávania na roky 2021 – 2027, z 3. marca 2021 o Únii rovnosti: Stratégii v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030, zo 7. septembra 2022 o Európskej stratégii v oblasti starostlivosti, z 1. februára 2023 o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti, z 25. januára 2023 o posilnení sociálneho dialógu v Európskej únii, z 11. októbra 2023 o demografických zmenách v Európe: súbore nástrojov pre opatrenia, z 28. septembra 2022 o lepšom posudzovaní distribučného vplyvu politík členských štátov, z 20. marca 2024 o nedostatku pracovnej sily a zručností v EÚ: akčnom pláne a z 5. marca 2025 o únii zručností, rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 ([19])

([6]) Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 1).

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([8]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti (Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([9]) Odporúčanie Rady z 29. novembra 2021 týkajúce sa metód zmiešaného učenia v záujme vysokokvalitného a inkluzívneho primárneho a sekundárneho vzdelávania (Ú. v. EÚ C 504, 14.12.2021, s. 21).

([10]) Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe (Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1).

([11]) Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 1), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa európskeho prístupu k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 10), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa individuálnych vzdelávacích účtov (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 26) a odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35).

([12]) Odporúčanie Rady z 28. novembra 2022 týkajúce sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky (Ú. v. EÚ C 469, 9.12.2022, s. 1).

([13]) Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej, vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti (Ú. v. EÚ C 476, 15.12.2022, s. 1) a odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030 (Ú. v. EÚ C 484, 20.12.2022, s. 1).

([14]) Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

([15]) Odporúčania Rady z 12. júna 2023 týkajúce sa posilnenia sociálneho dialógu v Európskej únii (Ú. v. EÚ C, C/2023/1389, 6.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj).

([16]) Odporúčanie Rady z 27. novembra 2023 týkajúce sa vypracovania rámcových podmienok sociálneho hospodárstva (Ú. v. EÚ C, C/2023/1344, 29.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj).

([17]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/402 zo 4. marca 2021 týkajúce sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE) (Ú. v. EÚ L 80, 8.3.2021, s. 1).

([18]) Uznesenie Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030) (Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021, s. 1).

([19]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022) (Ú. v. EÚ L 462, 28.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2316/oj).

a (EÚ) 2023/936 ([20]) a smerníc Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 ([21]), (EÚ) 2022/2381 ([22]), (EÚ) 2023/970 ([23]) a (EÚ) 2024/2831 ([24]).

(6) V európskom semestri sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovanú mnohostrannú koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti a dohľad nad týmito politikami v rámci Únie. Európsky semester je kľúčovým nástrojom na napĺňanie priorít vymedzených v Kompase konkurencieschopnosti, ktorý poskytuje rámec na posilnenie konkurencieschopnosti preklenutím inovačnej priepasti, dekarbonizáciou hospodárstva Únie, znižovaním nadmerných závislostí a zvyšovaním bezpečnosti a stanovuje horizontálne faktory, ktoré zahŕňajú zručnosti, kvalitné pracovné miesta a sociálnu spravodlivosť. Európsky semester začleňuje zásady Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou v novembri 2017 ([25]) (ďalej len „Európsky pilier sociálnych práv“) a jeho monitorovací nástroj, sociálny prehľad, čo takisto umožňuje analyzovať riziká a výzvy pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v Únii, a poskytuje príležitosť pre intenzívne zapojenie sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a iných zainteresovaných strán. Európsky semester tiež podporuje plnenie cieľov udržateľného rozvoja stanovených Organizáciou Spojených národov. Politiky Únie a členských štátov v oblasti hospodárstva a zamestnanosti a v sociálnej oblasti by mali ísť ruka v ruke so spravodlivým prechodom Únie na klimaticky neutrálne, environmentálne udržateľné a digitálne hospodárstvo, zlepšovať konkurencieschopnosť a produktivitu, zabezpečovať primerané pracovné podmienky, podporovať inovácie, presadzovať demokraciu na pracovisku, sociálny dialóg, sociálnu spravodlivosť, rovnaké príležitosti a vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu, riešiť nerovnosti a regionálne rozdiely a bojovať proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

(7) Zmena klímy a ostatné výzvy súvisiace so životným prostredím, potreba zabezpečiť spravodlivú zelenú transformáciu, energetickú nezávislosť a vyššiu konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu a technologickú suverenitu a potreba zvýšiť výdavky na obranu a zabezpečiť otvorenú strategickú autonómiu Európy, ako aj demografický vývoj, rozvoj digitalizácie vrátane umelej inteligencie, algoritmického riadenia a platformového hospodárstva a telepráce hlboko transformujú hospodárstva a spoločnosti v Únii. Únia a jej členské štáty by mali spolupracovať s cieľom účinne a proaktívne riešiť takýto štrukturálny vývoj a podľa potreby prispôsobiť existujúce systémy, pričom by mali uznávať úzku vzájomnú prepojenosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov, a súvisiace politiky. To si vyžaduje koordinované, ambiciózne a účinné politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni a zároveň uznávanie úlohy sociálnych partnerov, a to v súlade so ZFEÚ a s právnymi predpismi Únie o správe hospodárskych záležitostí a pri zohľadnení Európskeho piliera sociálnych práv. Takéto politické opatrenia by mali zahŕňať oživenie udržateľných investícií vo všetkých regiónoch Únie, obnovený záväzok vykonávať v náležitej postupnosti reformy a investície, ktoré posilňujú udržateľný a inkluzívny hospodársky rast, zručnosti, podporu kvalitných pracovných miest, produktivitu, konkurencieschopnosť, spravodlivé pracovné podmienky, sociálnu a územnú súdržnosť, vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu, odolnosť a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti. Podpora by sa mala poskytovať z existujúcich únijných programov financovania, a najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([26]) a z fondov politiky súdržnosti vrátane Európskeho sociálneho fondu plus zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 ([27]) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorý sa riadi

([20]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/936 z 10. mája 2023 o Európskom roku zručností (Ú. v. EÚ L 125, 11.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj).

([21]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

([22]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2381 z 23. novembra 2022 o zlepšení rodovej vyváženosti medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach (Ú. v. EÚ L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([23]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania (Ú. v. EÚ L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

([24]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2831 z 23. októbra 2024 o zlepšení pracovných podmienok v oblasti práce pre platformy (Ú. v. EÚ L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj).

([25]) Medziinštitucionálne vyhlásenie Európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

([26]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([27]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 ([28]), ako aj zo Sociálno-klimatického fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ([29]) a Fondu na spravodlivú transformáciu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 ([30]). Politické opatrenia by mali byť kombináciou opatrení na strane ponuky a dopytu, pričom by sa mal zároveň zohľadňovať vplyv takýchto opatrení na hospodárstvo, životné prostredie, zamestnanosť a sociálnu oblasť.

(8) V Európskom pilieri sociálnych práv sa stanovuje dvadsať zásad a práv na podporu dobre fungujúcich a spravodlivých trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú rozdelené do troch kategórií: rovnaké príležitosti a prístup na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana a začleňovanie. Tieto zásady a práva strategicky usmerňujú Úniu a zabezpečujú, aby prechod ku klimatickej neutrálnosti a environmentálnej udržateľnosti a digitalizácia a dôsledky demografického vývoja boli sociálne spravodlivé a náležité a zachovávali územnú súdržnosť. Európsky pilier sociálnych práv a s ním súvisiaci sociálny prehľad predstavujú usmernenie na monitorovanie výsledkov členských štátov v oblasti zamestnanosti, zručností a v sociálnej oblasti vrátane vzostupnej sociálnej konvergencie v Únii v rámci európskeho semestra s cieľom podporiť reformy a investície na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a zosúladiť sociálne a trhové aspekty dnešného moderného hospodárstva, a to aj prostredníctvom podpory sociálneho hospodárstva. Komisia 4. marca 2021 vydala Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „akčný plán“) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické hlavné cieľové hodnoty Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti (aspoň 78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných), zručností (aspoň 60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (aspoň o 15 miliónov menej ľudí by malo byť ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane piatich miliónov detí) (ďalej len „hlavné cieľové hodnoty Únie do roku 2030“) a doplnkové čiastkové cieľové hodnoty, ako aj revidovaný sociálny prehľad.

(9) Ako uznali hlavy štátov alebo predsedovia vlád na sociálnom samite v Porte 8. mája 2021 (ďalej len „sociálny samit v Porte“), vykonávaním Európskeho piliera sociálnych práv sa posilní úsilie Únie o digitálnu, zelenú a spravodlivú transformáciu a prispeje sa k dosiahnutiu vzostupnej sociálno-hospodárskej konvergencie a k riešeniu demografických výziev. Hlavy štátov alebo predsedovia vlád zdôraznili, že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov sú základom sociálneho trhového hospodárstva s vysokou konkurencieschopnosťou a uvítali nové hlavné cieľové hodnoty Únie. Potvrdili svoje odhodlanie, ktoré sa stanovuje v strategickom programe Európskej Rady na roky 2019 – 2024, pokračovať v prehlbovaní vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Napokon zdôraznili, že je dôležité pozorne sledovať – a to aj na najvyššej úrovni – pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľových hodnôt Únie do roku 2030.

(10) Hlavné cieľové hodnoty Únie na rok 2030 uvítali hlavy štátov alebo predsedovia vlád na sociálnom samite v Porte a na zasadnutí Európskej rady v júni 2021. Uvedené cieľové hodnoty spolu so sociálnym prehľadom pomáhajú pri monitorovaní pokroku v uplatňovaní zásad Európskeho piliera sociálnych práv ako súčasti rámca koordinácie politík v rámci európskeho semestra. Okrem toho počas sociálneho samitu v Porte sa členské štáty vyzvali, aby stanovili ambiciózne národné cieľové hodnoty, ktoré náležite zohľadnia východiskovú pozíciu každého členského štátu a ktoré by mali predstavovať primeraný príspevok k dosiahnutiu hlavných cieľových hodnôt Únie do roku 2030. Vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv a pokrok pri plnení hlavných cieľových hodnôt Únie a národných cieľových hodnôt do roku 2030 sa monitorujú v spoločnej správe o zamestnanosti prijatej Radou v marci 2025 (ďalej len „spoločná správa o zamestnanosti na rok 2025“) a sú začlenené do monitorovacích nástrojov európskeho semestra. Spoločná správa o zamestnanosti od jej vydania v roku 2024 ([31]) obsahuje „analýzu jednotlivých krajín v prvej fáze“ týkajúcu sa potenciálnych rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v súlade s rámcom sociálnej konvergencie, v ktorej sa identifikujú členské štáty, ktoré čelia potenciálnym rizikám a majú sa preskúmať v hlbšej „analýze v druhej fáze“. V spoločnej správe o zamestnanosti na rok 2025 sa pôvodne identifikovalo 10 členských štátov, pričom záver hlbšej analýzy ukázal, že celkové problémy sa nepotvrdili u všetkých z nich.

([28]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([29]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

([30]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([31]) Na zasadnutí Rady (v zložení EPSCO) v júni 2023 sa uskutočnili rokovania o rámci sociálnej konvergencie s príspevkami vo forme kľúčových posolstiev výborov EMCO a SPC na základe práce, ktorú od októbra 2022 do mája 2023 vykonala špecializovaná spoločná pracovná skupina EMCO a SPC. Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024 obsahovala po prvýkrát na pilotnom základe analýzu jednotlivých krajín v prvej fáze týkajúcu sa potenciálnych rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu.

(11) Po inváznii Ruska na Ukrajinu Európska rada vo svojich záveroch z 24. februára 2022 odsúdila kroky Ruska, ktorých cieľom je oslabiť európsku a celosvetovú bezpečnosť a stabilitu, a vyjadrila solidaritu s ukrajinským ľudom, pričom zdôraznila porušenie medzinárodného práva a zásad Charty Organizácie Spojených národov zo strany Ruska. V súčasnej situácii dočasná ochrana poskytnutá vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382 ([32]) a predĺžená vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2024/1836 ([33]) ponúka v Únii pomoc osobám vysídleným z Ukrajiny a umožňuje im požívať v celej Únii minimálne práva poskytujúce náležitú úroveň ochrany. Účasťou na trhoch práce Únie môžu osoby vysídlené z Ukrajiny naďalej prispievať k posilňovaniu hospodárstva Únie a pomáhať podporovať svoju krajinu a ľudí. V budúcnosti môžu získané skúsenosti a zručnosti prispieť k obnove Ukrajiny. Dočasná ochrana poskytuje deťom a mladistvým bez sprievodu právo na poručníctvo alebo opatrovníctvo a prístup k vzdelávaniu a starostlivosti v detstve. Členské štáty by mali pokračovať v zapájaní sociálnych partnerov do navrhovania, vykonávania a hodnotenia politických opatrení zameraných na riešenie výziev v oblasti zamestnanosti a zručností vrátane výziev týkajúcich sa uznávania kvalifikácií osôb vysídlených z Ukrajiny. Sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri zmierňovaní dôsledkov vojny z hľadiska zachovania zamestnanosti a výroby.

(12) Pri reformách trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd by sa mali zohľadňovať vnútroštátne postupy sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania, ako aj autonómia sociálnych partnerov s cieľom zabezpečiť spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň, a to aj na dôchodku, udržateľný rast a vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu. Takéto reformy by mali umožňovať široké posúdenie sociálno-hospodárskych faktorov vrátane zlepšení v otázkach udržateľnosti, konkurencieschopnosti, inovácie, podpory kvalitných pracovných miest, spravodlivých pracovných podmienok, demokracie na pracovisku, rodovej rovnosti, prevencie a znižovania chudoby pracujúcich, kvalitného vzdelávania, odbornej prípravy a zručností, verejného zdravia, sociálnej ochrany a začlenenia, demografického vývoja a podpory doplnkových dôchodkov, ako aj reálnych príjmov. Na samite vo Val Duchesse v roku 2024 a v pakte pre európsky sociálny dialóg podpísanom v marci 2025 sa opätovne potvrdil význam sociálneho dialógu pri riešení výziev vo svete práce vrátane nedostatku pracovnej sily a zručností.

(13) Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a ďalšie fondy Únie podporujú členské štáty pri vykonávaní reforiem a investícií, ktoré sú v súlade s prioritami Únie, aby sa hospodárstva a spoločnosti v Únii stali udržateľnejšími a odolnejšími a lepšie pripravenými na zelenú a digitálnu transformáciu. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine ešte viac zhoršila už existujúce sociálno-ekonomické výzvy vrátane energetickej chudoby prostredníctvom vyšších cien energií, zatiaľ čo neistota v globálnom obchode a všeobecnejšie neistota spôsobená geopolitickým kontextom ohrozuje rast. Členské štáty a Únia by mali naďalej zabezpečovať, aby sa zmiernili sociálne vplyvy, vplyvy na zamestnanosť a hospodárske vplyvy a aby bola transformácia sociálne spravodlivá a náležitá, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že väčšia otvorená strategická autonómia a zrýchlená zelená transformácia pomôžu znížiť závislosť od dovozu energie a iných strategických výrobkov a technológií. Je nevyhnutné posilňovať odolnosť a usilovať sa o vytváranie inkluzívnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia chránení, dokážu predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva.

(14) Aby bolo možné podporovať začlenenie do trhu práce a zmeny postavenia na ňom, je potrebný ucelený súbor aktívnych politík trhu práce pozostávajúci z dočasných a cielených stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmeny zamestnania, z politík v oblasti zručností vrátane vzdelávania zameraného na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj a z cielených, účinných a adaptabilných služieb zamestnanosti. Je preto dôležité v plnej miere využívať dosiaľ nevyužitý potenciál trhu práce, napríklad aj udržaním starších pracovníkov a podporou flexibilných možností odchodu do dôchodku v súlade s prístupom aktívneho začleňovania a so zreteľom na zelenú a digitálnu transformáciu, ako sa zdôrazňuje okrem iného vo vyhlásení z La Hulpe z roku 2024 o budúcnosti Európskeho piliera sociálnych práv ([34]). Mali by sa zabezpečiť primerané pracovné podmienky a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vrátane fyzického aj duševného zdravia pracovníkov.

([32]) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

([33]) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/1836 z 25. júna 2024, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382 (Ú. v. EÚ L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

([34]) Podpísané Belgickým kráľovstvom v mene 25 členských štátov.

(15) Je potrebné riešiť diskrimináciu vo všetkých jej formách, zabezpečiť rodovú rovnosť a podporovať zamestnanosť skupín, ktoré sú na trhu práce nedostatočne zastúpené. Treba zabezpečiť rovnaký prístup a rovnaké príležitosti pre všetkých a znížiť chudobu a sociálne vylúčenie, najmä detí, osôb so zdravotným postihnutím a Rómov, a to predovšetkým zabezpečením účinného fungovania trhov práce a primeraných a inkluzívnych systémov sociálnej ochrany, ako sa stanovuje v odporúčaniach Rady z 8. novembra 2019 ([35]) a z 30. januára 2023 ([36]). Okrem toho by sa mali odstrániť prekážky, ktoré bránia inkluzívnemu a na budúcnosť orientovanému vysokokvalitnému vzdelávaniu, odbornej príprave, celoživotnému vzdelávaniu a účasti na trhu práce. Členské štáty by mali investovať do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve v súlade s odporúčaním Rady (EÚ) 2021/1004 ([37]) a odporúčaním týkajúcim sa „barcelonských cieľov do roku 2030“ ([38]), do zvyšovania atraktívnosti a inkluzívnosti odborného vzdelávania a prípravy v súlade s odporúčaním Rady z 24. novembra 2020 ([39]) a do digitálnych a zelených zručností v súlade s akčným plánom digitálneho vzdelávania, odporúčaním týkajúcim sa vzdelávania zameraného na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj a odporúčaním týkajúcim sa iniciatívy Cesty k úspechu v škole. Prístup k cenovo dostupnému a primeranému bývaniu, a to aj prostredníctvom sociálneho bývania, je nevyhnutnou podmienkou na zabezpečenie rovnakých príležitostí. Bezdomovectvo by sa malo riešiť najmä preventívnymi opatreniami, podporou prístupu k trvalému bývaniu a poskytovaním podporných služieb na základe koncepcií, ako je Housing First (bývanie ako prvé). Včasný a rovnaký prístup k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti v súlade s odporúčaním Rady z 8. decembra 2022 ([40]) a služby zdravotnej starostlivosti vrátane prevencie a podpory zdravia sú obzvlášť dôležité vzhľadom na potenciálne budúce zdravotné riziká a v kontexte starnúcich spoločností. Viac by sa mal využívať potenciál osôb so zdravotným postihnutím prispievať k hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju, a to v súlade so stratégiou v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím, v ktorej sa členské štáty vyzývajú, aby stanovili cieľové hodnoty v oblasti zamestnanosti a vzdelávania dospelých pre osoby so zdravotným postihnutím. V strategickom rámci EÚ pre Rómov stanovenom v oznámení Komisie zo 7. októbra 2020 s názvom „Únia rovnosti: strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov“ a v odporúčaní Rady z 12. marca 2021 ([41]) sa zdôrazňuje schopnosť marginalizovaných rómskych komunít znížiť nedostatok pracovných síl a zručností a ich cieľom je znížiť rozdiely v zamestnanosti medzi rómskymi komunitami a celkovou populáciou aspoň o polovicu. Nové technológie a meniace sa pracoviská v celej Únii umožňujú pružnejšiu organizáciu práce, ako aj lepšiu produktivitu a rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a zároveň prispievajú k plneniu ekologických záväzkov Únie. Uvedený vývoj takisto prináša na trhy práce nové výzvy, ktoré majú vplyv na pracovné podmienky, zdravie a bezpečnosť pri práci i účinný prístup pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb k primeranej sociálnej ochrane. Členské štáty by v spolupráci so sociálnymi partnermi mali zabezpečiť, aby sa organizácia nových spôsobov práce premietla do kvalitných pracovných miest a primeraných zdravých a bezpečných pracovísk a pracovných podmienok, ako aj do rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom a aktívneho a zdravého starnutia a aby sa pritom zachovali zavedené pracovné a sociálne práva a posilnil sa európsky sociálny model.

(16) Integrované usmernenia by mali slúžiť ako základ odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré Rada adresuje členským štátom. Členské štáty by mali v plnej miere využívať Európsky sociálny fond plus, Európsky fond regionálneho rozvoja, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a ďalšie fondy Únie vrátane Sociálno-klimatického fondu, Fondu na spravodlivú transformáciu a Fondu InvestEU zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ([42]), ako aj Nástroj technickej podpory, a to na podporu kvalitných pracovných miest a sociálnych investícií, na boj proti chudobe, sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii, na zabezpečenie dostupnosti a začlenenia a na posilnenie príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovnej sily, ako aj celoživotného vzdelávania, vysokokvalitného vzdelávania a odbornej prípravy vrátane digitálnej gramotnosti a zručností pre všetkých s cieľom vybaviť občanov vedomosťami a kvalifikáciami, ktoré si vyžaduje digitálne, zelené a konkurencieschopné hospodárstvo. Cieľom zmien zavedených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 ([43]) a oznámením Komisie s názvom Modernizovaná politika súdržnosti: strednodobé preskúmanie je

([35]) Odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby (Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1).

([36]) Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

([37]) Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti (Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj).

([38]) Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030 (Ú. v. EÚ C 484, 20.12.2022, s. 1).

([39]) Odporúčanie Rady z 24. novembra 2020 týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy (OVP) pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť (Ú. v. EÚ C 417, 2.12.2020, s. 1).

([40]) Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej, vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti (Ú. v. EÚ C 476, 15.12.2022, s. 1).

([41]) Odporúčanie Rady z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov (Ú. v. EÚ C 93, 19.3.2021, s. 1).

([42]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([43]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/795 z 29. februára 2024, ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu (platforma STEP) a mení sa smernica 2003/87/ES a nariadenia (EÚ) 2021/1058, (EÚ) 2021/1056, (EÚ) 2021/1057, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) 2021/1060, (EÚ) 2021/523, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697 a (EÚ) 2021/241 (Ú. v. EÚ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

zosúladiť podporu poskytovanú novým strategickým prioritám, a to aj s cieľom riešiť nedostatok zručností v určitých odvetviach, ako je vývoj a výroba kritických technológií, obranný priemysel a odvetvia ovplyvnené dekarbonizáciou a zelenou a digitálnou transformáciou. Členské štáty by mali tiež v plnej miere využívať Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 ([44]), na podporu pracovníkov, ktorí boli prepustení v dôsledku veľkých reštrukturalizačných udalostí, ako sú sociálno-ekonomické transformácie, ktoré sú výsledkom globálnych trendov, ako aj technologických a environmentálnych zmien. Hoci sú integrované usmernenia adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s národnými parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

(17) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu by mali v súlade so svojimi príslušnými mandátmi podľa článkov 150 a 160 ZFEÚ monitorovať vykonávanie príslušných politík so zreteľom na usmernenia pre politiky zamestnanosti. Uvedené výbory a prípravné orgány Rady zapojené do koordinácie hospodárskych a sociálnych politík by mali úzko spolupracovať. Malo by sa pokračovať v dialógu medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o politikách, najmä pokiaľ ide o usmernenia pre politiky zamestnanosti.

(18) Uskutočnili sa konzultácie s Výborom pre sociálnu ochranu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú stanovené v prílohe k rozhodnutiu (EÚ) 2024/3134, zostávajú v platnosti aj v roku 2025 a členské štáty ich zohľadnia vo svojich politikách zamestnanosti a v programoch reforiem.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Luxemburgu 27. októbra 2025

Za Radu

predseda

J. JENSEN

([44]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 z 28. apríla 2021 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1309/2013 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj).